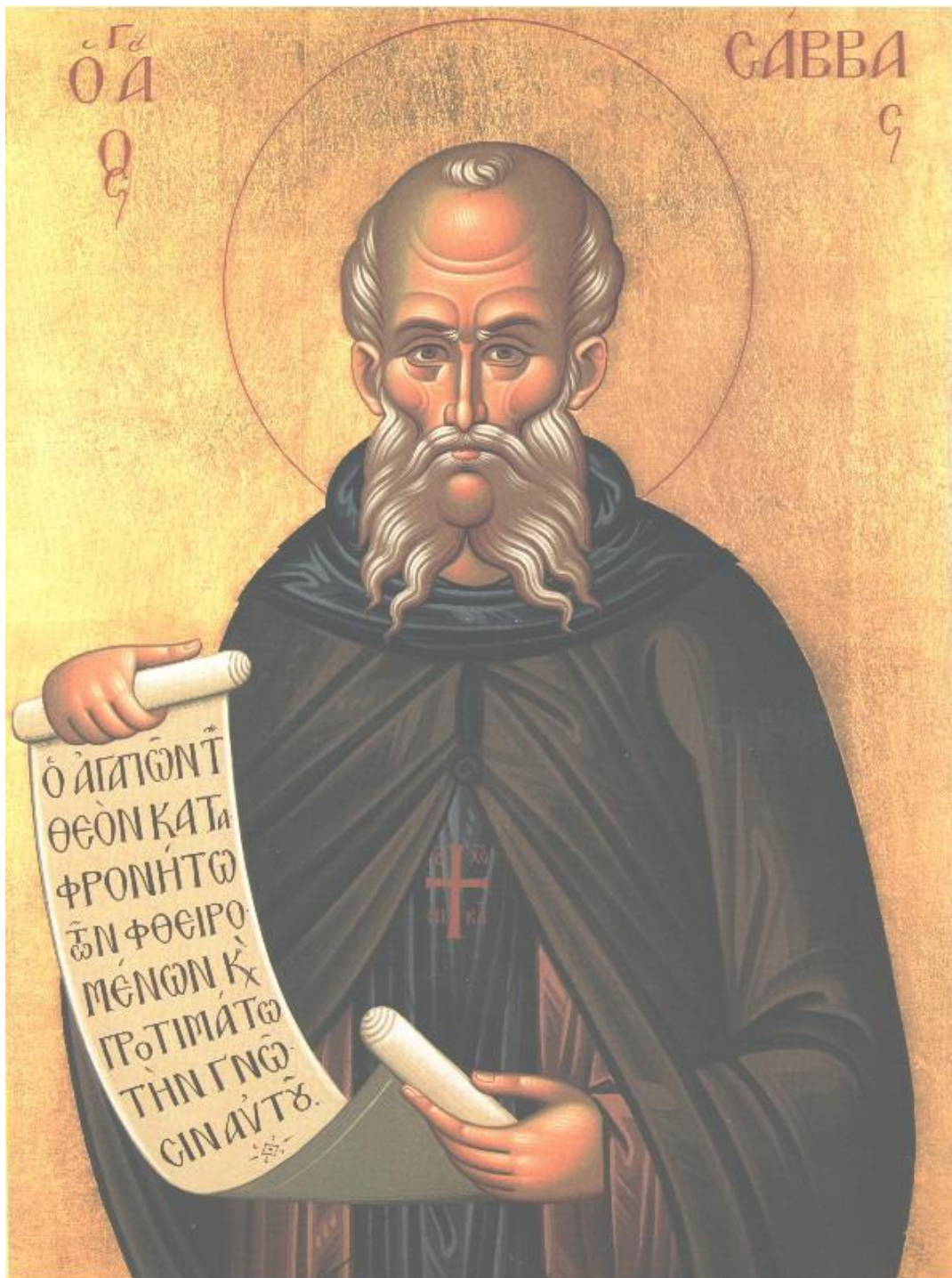

Μητροπολίτου Αντινόςης Παντελεήμονος: Ο όσιος Σάββας ο ηγιασμένος

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Συναξαριακές Μορφές](#)

Με πολύ χαρακτηριστικό τρόπο μιλάει ο Απόστολος Παύλος στην προς Εβραίους Επιστολή του για τους ευσεβείς εκείνους χριστιανούς, οι οποίοι με θερμή πίστη και ένθεο ζήλο αρνήθηκαν τον κόσμο και τα του κόσμου με σκοπό να ακολουθήσουν τον δρόμο του πνευματικού μαρτυρίου και της εν Χριστώ ηθικής τελειώσεως. Έζησαν με ιδιαίτερο τρόπο την πνευματική ζωή του Ευαγγελίου και θεώρησαν τα πάντα ως «σκύβαλα», ίνα Χριστόν κερδίσωσιν (Φιλιπ. 3:8).

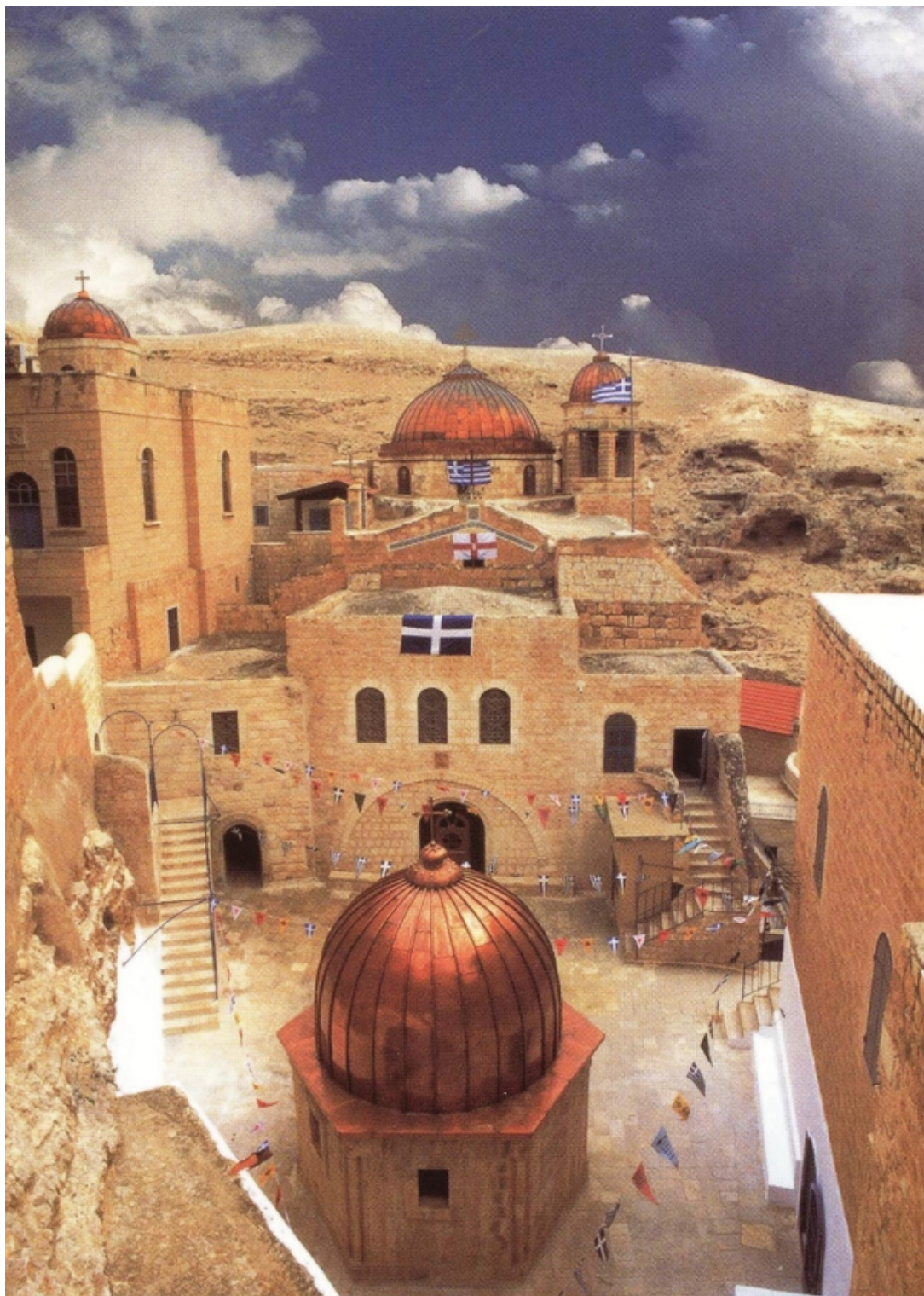
Αυτοί οι όσιοι, άνδρες και γυναίκες, πέρασαν μέσα από την πνευματική πυρά της

άσκησης και δια της καθαρτικής Χάριτος του Αγίου Πνεύματος κατόρθωσαν την κάθαρση και τον αγιασμό της ψυχής και του σώματός τους. «Περιήλθον εν μηλωταίς, εν αιγείοις δέρμασιν, υστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, ων ουκ ην άξιος ο κόσμος, εν ερημίαις πλανώμενοι και όρεσι και σπηλαίοις και ταις οπαίς της γης» (Εβρ. 11: 37-38).

Ανάμεσα, λοιπόν, στα πλήθη των αγίων της Ορθοδόξου Εκκλησίας διακρίνονται οι όσοι ασκητές, αναχωρητές και ερημίτες, οι οποίοι διακρίθηκαν στον πνευματικό στάδιο της άσκησης των αρετών και της καταπολέμησης της αμαρτίας. Ο μέγας των εθνών Απόστολος επαινώντας τους ηρωικούς πνευματικούς αγώνας των αγίων λέγει τα εξής: «Τοιγαρούν και ημείς, έχοντες περικείμενον ημίν νέφος μαρτύρων, όγκον αποθέμενοι πάντα και την ευπερίστατον

αμαρτίαν, δι' υπομονής τρέρομεν τον προκείμενον ημίν αγώνα» (Εβρ. 12: 1).

Μιά ξεχωριστή προσωπικότητα της Ορθόδοξης μοναχικής πολιτείας, που κοσμεί και λαμπρύνει την Εκκλησία και την Πόλη των Αλεξανδρέων, είναι ο Όσιος Σάββας, ο Ηγιασμένος, του οποίου η Ιερά Μονή, αφιερωμένη κατ' αρχάς στους Δώδεκα Αποστόλους, από τον 4ο μ.Χ. αιώνα αποτελεί το καύχημα του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας.

Κουβούκλιον τάφου Αγίου Σάββα του Ηγιασμένου στην Παλαιστίνη.

Ο όσιος Σάββας, ο επικληθείς για την αγιότητα του βίου αυτού Ηγιασμένος, έζησε κατά τον 6ο μ.Χ. αιώνα. Γεννήθηκε στο χωριό Μονταλάσκη της Καππαδοκίας (Μ. Ασίας). Σε νεαρή ηλικία αφιερώνεται με ζήλο στη μοναχική ζωή και άσκηση. Αλλά ο νέος αθλητής του Χριστού, για να κερδίσει νίκες κατά του Διαβόλου και να διαπρέψει στο στάδιο των αρετών, ζητά εναγωνίως πνευματικό καθοδηγητή. Μαθητεύει, λοιπόν, κοντά στο Μέγα Ευθύμιο, που ήταν περίφημος όχι μόνον για

την καθαρότητα του βίου του, αλλά και για την τέχνη της πνευματικής καθοδήγησης των ψυχών, που επιθυμούσαν την σωτηρία τους.

Διά της υποταγής καταπνίγει κάθε σημείο εγωισμού και ασκείται νύκτα και ημέρα στην αρετή, στην ευσέβεια και στην αγιότητα . Δέχεται πρόθυμα τις συμβουλές, αλλά και τους ελέγχους. Η εμπιστοσύνη προς τον διδάσκαλό του είναι απόλυτη. Παρακολουθεί με αμείωτο ενδιαφέρον όλες τις αρετές του πνευματικού του πατέρα. Προσέχει τα λόγια του. Μελετά την έκφρασή του. Μιμῆται την κατάνυξή του.

Μετά τον θάνατο του Αγ. Ευθυμίου βρίσκεται επι κεφαλής πολλών μοναχών που ζητούν επίμονα να αναλάβει αυτός την διαποίμανσή τους και να τους καθοδηγήσει στην πνευματική ζωή και άσκηση. Ιδρύει, λοιπόν, την περίφημη Μονή της Αγίας Λαύρας, που γίνεται κέντρο προσευχής και ασκητικών αγώνων. Στην αρτισύστατη αδελφότητα του οσίου Σάββα βλέπει κανείς την εικόνα της αγάπης και της ειρήνης, της πίστεως και της προσευχής.

Ο όσιος, αν και είχε απομακρυνθεί από τα εγκόσμια, δεν μένει αδιάφορος μπροστά στα προβλήματα του ανθρώπου. Τα κοινωνικά

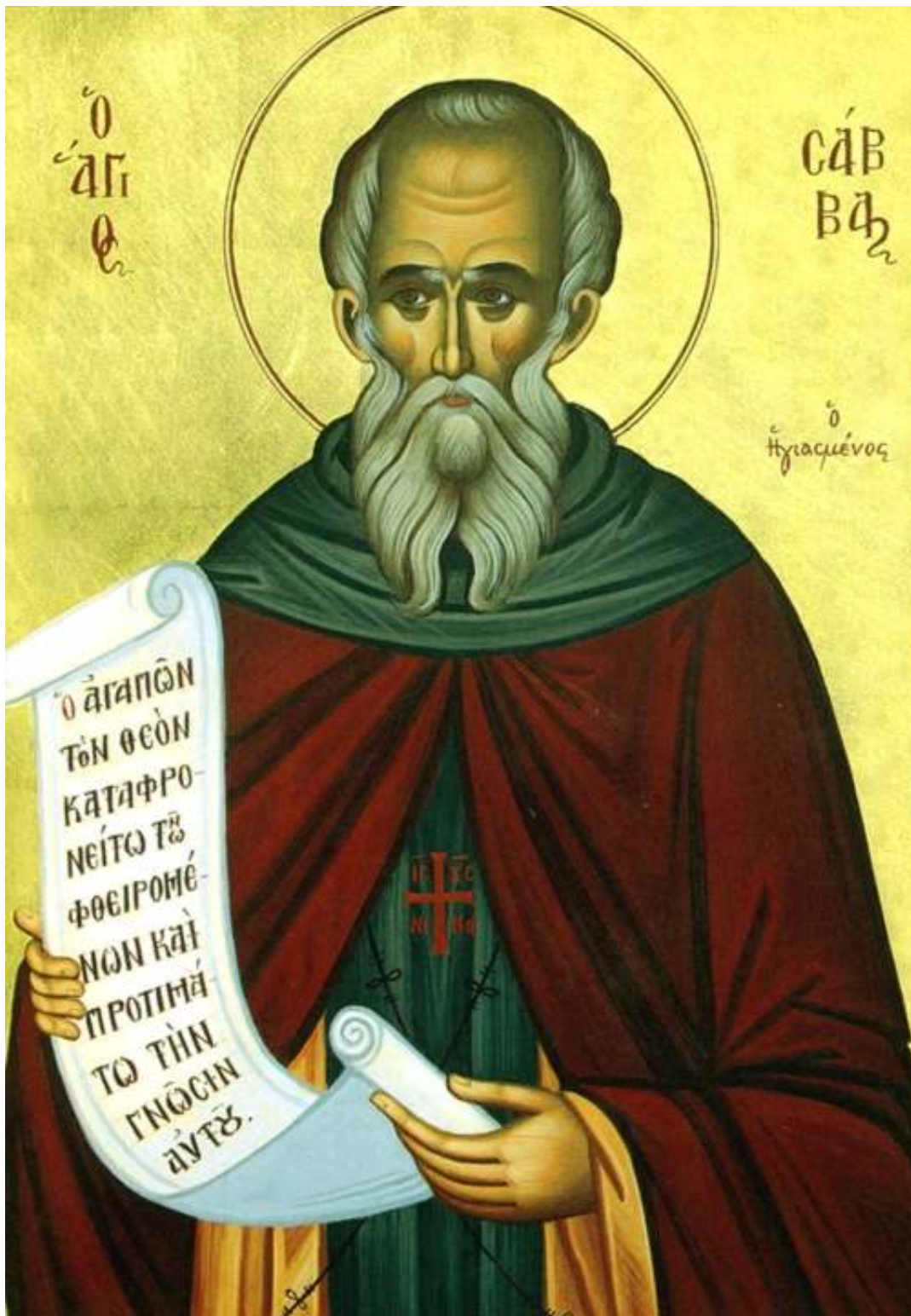
προβλήματα της εποχής εγείρουν το ενδιαφέρον και την προσοχή του ανθρώπου του Θεού. Η επανάσταση των Σαμαρειτών της Παλαιστίνης προκάλεσε τόσο την οργή του Βυζαντινού Αυτοκράτορα, που με τα στρατεύματά του έφερε την καταστροφή σε πολλά χωριά. Πείνα φοβερή κυριαρχεί σ' ολόκληρη την Παλαιστίνη και σε ηλικία 80 ετών αγωνίζεται με νεανική προθυμία για να θρέψει τους πεινασμένους και να απαλύνει τον πόνο των πονεμένων. Υποχρεώνει τους μοναχούς της Λαύρας να στραφούν σε έργα φιλανθρωπίας και ο ίδιος επισκέπτεται τον Αυτοκράτορα στην Κωνσταντινούπολη και ζητά οικονομική βοήθεια για να ιδρύσει νοσοκομεία, ξενώνες και για να ανοικοδομηθούν οι καταστραμμένες εκκλησίες. Μ' αυτό τον τρόπο ο ασκητής της ερήμου γίνεται κοινωνικός εργάτης.

Την περίοδο αυτή συνταράσσει την Εκκλησία η αίρεση του Μονοφυσιτισμού. Ο αυτοκράτωρ Αναστάσιος δεν αναγνωρίζει την Α΄ Οικουμενική Σύνοδο της Χαλκηδόνος και πολλοί Ορθόδοξοι Επίσκοποι εξορίζονται. Ο όσιος Σάββας και πάλιν δεν αδιαφορεί. Ταξιδεύει για δεύτερη φορά στη Κωνσταντινούπολη και πείθει τον Αυτοκράτορα να παύσει τους διωγμούς κατά των Ορθοδόξων. Μετά την αναχώρησή του όμως ο Αναστάσιος, πιεζόμενος από τις παρασκηνακές ενέργειες των αιρετικών, επαναλαμβάνει τους διωγμούς κατά των Ορθοδόξων και εξορίζει τον Ορθόδοξο Πατριάρχη Αντιοχείας Φλαβιανό. Ο αντικατοστάτης του, Σεβήρος, υποστηριζόμενος από τάγμα στρατού, ζητά από τον Πατριάρχη Ιεροσολύμων να αναγνωρισθεί ως κανονικός.

Στην κρίσιμη αυτή στιγμή ο όσιος Σάββας με το απέραντο ηθικό του κύρος συγκαλεί το Ιερατείο της Αγίας Πόλεως στο Γολγοθά και αναθεματίζει τον αιρετικό Σεβήρο και τους οπαδούς του. Η δικαίωση των αγώνων του υπέρ της ορθής πίστεως ήρθε με το Βασιλικό Αιάταγμα υπέρ της Ορθοδοξίας στις 6 Αυγούστου του 518.

Ο όσιος Σάββας δι' όλου του βίου του αναδείχθηκε «καλός στρατιώτης Ιησού Χριστού». Αγωνίσθηκε τον καλόν αγώνα της πίστεως και με την συνεχή άσκηση, νηστεία και προσευχή αναδεικνύεται μοναδική προσωπικότητα, που μπόρεσε να δώσει λύσεις πρακτικές στα φλέγοντα κοινωνικά, ηθικά και εκκλησιαστικά ζητήματα της εποχής του.

Ως μοναχός δεν επεδίωξε καμία δόξα. Ζήτησε να βυθισθεί στην αφάνεια της ερημικής ζωής. Θυσιάστηκε στο βωμό του καθήκοντος και της αυταπάρνησης. Αλλά οι άνθρωποι του Θεού, όσο κι αν θέλουν να κρυβούν, τούτο είναι αδύνατο, διότι είναι τα θεία εκείνα φώτα που φωτίζουν μέσα στο ασέληνο σκοτάδι. Ο ίδιος ο Κύριος, εξ άλλου, είπε: «Υμείς εστέ το φως του κόσμου' ου δύναται πόλις κρυβήναι επάνω όρους κειμένη' ουδέ καίουσι λύρνον και τιθέασιν αυτόν υπό τον μόδιον, αλλ' επί λυρνίαν, και λάμπει πάσι τοις εν τη οικία», και συνεχίζει ο Κύριος, «ούτω λαμσάτω το φως υμών έμπροσθεν των ανθρώπων, όπως ίδωσιν υμών τα καλά έργα και δοξάσωσι τον πατέρα υμών τον εν τοις ουρανοίς» (Ματθ. 5:14-16).

Με παρόμοιο τρόπο ο ὀσιος Σάββας υπήρξε το φως της άσκησης και της προσευχής, της αγάπης και κάθε αρετής. Έλαμψε δια του βίου και της εν Χριστώ πολιτείας του και αναδείχθηκε το διαχρονικό πρότυπο προς μίμηση για όλους τους μοναχούς και χριστιανούς κάθε εποχής.

Σήμερα, μέσα σε μιά εποχή που κυριαρχείται από τον φιλουλισμό, τον εγωκεντρισμό και χαρακτηρίζεται για την αποξένωση του ανθρώπου από τον

συνάνθρωπό του, ο όσιος Σάββας παραμένει η δροσερή όαση μέσα στην οποία ο διψασμένος πνευματικά άνθρωπος βρίσκει την δροσιά της θείας παρηγοριάς και το πρότυπο προς μίμηση.

«Ο δίκαιος εις τον αιώνα ζήσεται», λέγει η θεία Γραφή. Γι' αυτό και ο όσιος Σάββας δοξάζεται από τον Δωρεοδότη Χριστό μέσα στους κόλπους της Εκκλησίας Του και η μνήμη του μένει στους αιώνες.

Το άφθαρτο λείψανο του Αγίου Σάββα του Ηγιασμένου.

Για μας τους Ορθοδόξους ο όσιος Σάββας έχει μιά ιδιαίτερη θέση μέσα στις καρδιές μας. Αποτελεί το καύχημά μας και το στήριγμά μας. Στις δύσκολες στιγμές της Εκκλησίας μας, του Πατριαρχείου μας και της ζωής μας στάθηκε ο ακλόνητος πύργος της θείας παρηγοριάς.

Με πίστη και ευλάβεια, λοιπόν, ας επικαλεσθούμε την χάρη του. Με δάκρυα μετανοίας, ας γονατίσουμε μπροστά στη ιερά εικόνα

του και ας ζητήσουμε να χαρίσει καιρό μετανοίας για να συγχωρέσει ο Κύριος τα σφάλματά μας· ας τον παρακαλέσουμε να γίνει ο μεσίτης μας προς Κύριο, ο προστάτης των παιδιών μας, ο ιατρός της υγείας μας, ο παρηγορητής στα προβλήματά μας, ο σκεπαστής και ο βοηθός σε κάθε περίπτωση της ζωής μας.

Αμήν.